

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:
drs. J. van Straalen
070 - 441 61 92
j.van.straalen@pzh.nl

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
31 maart 2017

Ons kenmerk
PZH-2017-584340139
DOS-2015-0005815

Bijlagen
geen

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Bestuurlijke ontwikkelingen rond Oudendoorn (gemeente Nissewaard)

Geachte Statenleden,

In de vergadering van de Statencommissie Bestuur en Middelen van 25 januari 2017 is de Tussenrapportage GS aan PS over Slimmer en Sterker Bestuur in Zuid-Holland besproken. Met deze brief willen wij u informeren over de voortgang van de bestuurlijke ontwikkelingen rond Oudendoorn (gemeente Nissewaard).

De voorgeschiedenis tot de vorming van de gemeente Nissewaard op 1 januari 2015

De kern Oudendoorn (1.164 inwoners en een oppervlakte van 15 km²) maakt deel uit van voormalige gemeente Bernisse en na de vrijwillige fusie tussen Bernisse en Spijkenisse sinds 1 januari 2015 van de gemeente Nissewaard. De inwoners van Oudendoorn hebben sinds 2012 in aanloop naar de fusie gepleit voor een indeling van de kern Oudendoorn bij de gemeente Hellevoetsluis. Uit een draagvlakonderzoek, uitgevoerd door de gemeente Bernisse, (juni 2014) was de opkomst 72% waarvan 93% zich uitsprak voor een grenscorrectie met Hellevoetsluis.

In het Herindelingsadvies van de gemeente Bernisse en Spijkenisse uit september 2012 zijn procedurele en inhoudelijke argumenten aangevoerd waarom het ongewenst is om een dergelijke grenscorrectie te betrekken bij de besluitvorming van de nieuwe gemeente. Procedureel omdat dan ook Hellevoetsluis betrokken zou moeten worden in het herindelingstraject waardoor de fusie van Bernisse en Spijkenisse op korte termijn onmogelijk zou worden gemaakt en ook op de lange termijn onzeker zou zijn. Inhoudelijk omdat de mogelijke consequenties van een grenscorrectie op dat moment niet duidelijk waren.

Wij hebben in 2013 in onze zienswijze over het Herindelingsadvies ervoor gekozen geen uitspraken te doen over een eventuele grenscorrectie om daarmee de vrijwillige fusie tussen Spijkenisse en Bernisse niet te vertragen.

Uit de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot samenvoeging van Spijkenisse en Bernisse blijkt dat er door beide gemeenten bewust voor is gekozen een eventuele grenscorrectie niet bij deze procedure te betrekken zodat het draagvlak bij de inwoners van Oudendoorn en de gemeente Hellevoetsluis zorgvuldig onderzocht kon worden. Ook de financiële consequenties zouden daarbij worden meegenomen. Tevens werd aangegeven dat de nieuwe gemeente Nissewaard en de gemeente Hellevoetsluis een beslissing zouden kunnen nemen over een dergelijke grenscorrectie.

Ontwikkelingen en standpunten in Nissewaard en Hellevoetsluis sinds 1 januari 2015

In het coalitieakkoord voor de nieuwe gemeente Nissewaard is de volgende passage opgenomen: *“1.5 Oudendoorn. Uitgangspunt voor ons beleid is de wens van de inwoners van Oudendoorn om zich te voegen bij de gemeente Hellevoetsluis. Wij willen voor het zomerreces 2015 onderzoek hebben gedaan naar de ruimtelijke en financiële consequenties van een eventuele grenscorrectie als bedoeld in de Wet algemene regels herindeling. Ook gaan wij met het gemeentebestuur van Hellevoetsluis in gesprek en brengen wij alle relevante feiten en de af te wegen belangen over een grenscorrectie in beeld. Op basis van de uitkomsten hiervan en de uitkomsten van het in 2014 gehouden onderzoek onder de inwoners van Oudendoorn zullen wij voor het einde van het jaar 2015 de gemeenteraad een weloverwogen voorstel doen”*

Nissewaard heeft Hellevoetsluis hiervan op de hoogte gebracht waarna Hellevoetsluis aangaf pas een rol voor zichzelf weggelegd te zien als Nissewaard een expliciet verzoek zou doen om samen de grenscorrectie te onderzoeken. Nissewaard heeft vervolgens gesprekken gevoerd waarbij uit het gesprek met de Stichting Hoornse Hoofden Oudendoorn naar voren kwam dat Oudendoorn de voorkeur heeft voor aansluiting bij de gemeente Hellevoetsluis.

Op 5 juni 2015 hebben burgemeester en wethouders van Nissewaard de “Onderzoeksrapportage voornemen grenscorrectie Oudendoorn” gepresenteerd. Op basis van dat rapport besloot de raad van Nissewaard op 1 juli 2015 dat budgettaire neutraliteit voor de gemeente Nissewaard een leidende voorwaarde is bij een mogelijke grenscorrectie. De mogelijke grenscorrectie mag voor de gemeente Nissewaard en haar inwoners financieel niet nadelig uitpakken aldus de raad.

In de gemeenteraad van Hellevoetsluis werd op 2 juli 2015 een motie aangenomen over de grenscorrectie Oudendoorn. De raad wil tegemoet komen aan de wens van de inwoners van Oudendoorn en is bereid om in te stemmen met een grenscorrectie. Er behoeven voor Hellevoetsluis geen financiële voordelen te ontstaan en deze mag en kan dus budgettair neutraal verlopen. De motie bevatte ook het voorstel om de financiële berekeningen door een onafhankelijke derde, en dan bij voorkeur de provincie Zuid-Holland te laten doen. Het advies van deze onafhankelijke derde zou dan voor beide partijen bindend zijn.

Vervolgens hebben Nissewaard en Hellevoetsluis gesprekken gevoerd om te bezien of een onderzoek naar een grenscorrectie kansrijk is. De conclusie uit het rapport “Uitkomsten onderzoek overeenkomsten- en verschillenanalyse Oudendoorn” van 21 september 2015 was dat er sprake was van een niet-overbrugbaar groot berekeningsverschil. Op 27 oktober 2015 hebben beide gemeenten geconstateerd dat een gezamenlijk onderzoek naar een grenscorrectie niet kansrijk is.

Betrokkenheid Stichting Hoornse Hoofden

De Stichting Hoornse Hoofden Oudenhorn pleit al sinds medio 2012 voor bestuurlijke indeling van de kern Oudenhorn bij de gemeente Hellevoetsluis. Ook na de fusie van Bernisse en Spijkenisse tot de nieuwe gemeente Nissewaard blijft de stichting pleiten voor aansluiting bij Hellevoetsluis. De stichting laat ook medio 2015 een second opinion uitvoeren door een extern bureau over de gepresenteerde cijfers van Nissewaard. De stichting wendt zich eind 2015 tot de fracties van de politieke partijen van de provincie Zuid-Holland en tot gedeputeerde Van der Sande en verzoekt om aandacht en hulp voor de grenscorrectie die de inwoners van Oudenhorn heel graag willen. Oudenhorn wil bij Hellevoetsluis worden gevoegd *“omdat wij gebruik maken van hun voorzieningen, voor een groot deel op deze plaats zijn georiënteerd, wij er geografisch tegen aan liggen en gevoelsmatig en emotioneel veel meer binding hebben dan met Spijkenisse”*

Betrokkenheid provincie in het dossier Oudenhorn sinds 1 januari 2016

Op 10 december 2015 werd in de raad van Hellevoetsluis een motie aangenomen waarin werd besloten ons college te benaderen met het verzoek te bemiddelen in deze kwestie. De raad van Nissewaard besloot op 15 december 2015 om op grond van het onderzoek naar het voornemen grenscorrectie Oudenhorn de mogelijkheid tot een grenscorrectie niet verder te onderzoeken.

Gedeputeerde Van der Sande heeft in 2016 enkele verkennende gesprekken gevoerd met bestuurders van Nissewaard en Hellevoetsluis over het dossier Oudenhorn en het besluit van Nissewaard om niet over te gaan tot een grenscorrectie omdat niet aan de door haar gestelde randvoorwaarde van budgetneutraliteit zou worden voldaan. Tevens heeft de gedeputeerde half december 2016 een bezoek gebracht aan de inwoners van Oudenhorn en kennis genomen van hun mening over een eventuele grenscorrectie. In een bestuurlijk overleg op 21 december 2016 tussen de gedeputeerde en bestuurders van beide gemeenten is afgesproken dat opnieuw wordt gekeken of er overeenstemming mogelijk is over de financiële effecten van een grenscorrectie Oudenhorn. Afgesproken werd dat de provincie het overleg ambtelijk zal voorzitten.

Na het bestuurlijke overleg hebben meerdere ambtelijke overleggen plaatsgevonden waarin is gesproken over mogelijke financiële consequenties en risico's die daarmee samenhangen. Hiertoe heeft de provincie bij diverse ministeries informatie opgevraagd over mogelijke gevolgen voor rijksuitkeringen (zoals de 3 decentralisaties).

De financiële effecten van een eventuele grenscorrectie Oudenhorn en de vervolgstappen

Financieel gezien is het uitgangspunt van Nissewaard dat een eventuele grenscorrectie budgettair neutraal dient te zijn. Vanuit Hellevoetsluis is het uitgangspunt dat er niet aan een eventuele grenscorrectie hoeft te worden verdiend. Aan het uitgangspunt van budgettaire neutraliteit zoals gewenst door Nissewaard kan niet geheel worden voldaan.

De jaarlijkse financiële consequenties die samenhangen met een grenscorrectie betreffen enerzijds zaken die redelijk goed kunnen worden ingeschat en anderzijds zaken waar een inschatting van moet worden gemaakt met een hoog risicogehalte (voornamelijk mutaties

rijksuitkeringen en formatie). In gesprekken die de provincie heeft gevoerd met Nissewaard en Hellevoetsluis zijn deze zaken zo goed als mogelijk in beeld gebracht.

De grootste geschillen in de zienswijzen van de gemeenten liggen er in waar deze risico's te beleggen.

Om uit deze impasse te komen heeft gedeputeerde Van der Sande op 23 maart 2017 overleg gevoerd met een delegatie van burgemeester en wethouders van Nissewaard en Hellevoetsluis. Er lag geen door beide gemeenten gedragen voorstel op tafel. De verschillen in inzicht tussen Nissewaard en Hellevoetsluis ten aanzien van de financiële risico's bleken groot te zijn.

De gedeputeerde heeft in dat overleg een ultieme poging gedaan tot bemiddeling en een provinciaal eindbod ingebracht ten aanzien van de door Hellevoetsluis aan Nissewaard te betalen bedrag bij een overgang van Oudenhorn naar Hellevoetsluis. Dit voorstel komt neer op een bedrag waarbij risico's worden gedeeld en een enkel onderdeel bij realisatie wordt verrekend. Daarbij heeft hij de delegaties van beide gemeenten verzocht dit eindbod in hun colleges op 28 maart 2017 informatief en meningsvormend te bespreken. Op basis van deze besprekingen kunnen nu nog geen definitieve conclusies worden getrokken, Wel is het mogelijk voor beide colleges om op basis hiervan een voorstel aan beide raden te maken. In verband met de voortgang van het proces is snelheid geboden. Zodra deze voorstellen gereed en openbaar zijn zullen wij het aan uw staten doen toekomen.

Indien er verschil van inzicht blijft over de redelijkheid van het provinciale eindbod dan zullen wij aan een extern deskundige ons eindvoorstel voorleggen ter validering. Nadat wij deze validatie hebben ontvangen zullen wij dit opnieuw voorleggen aan beide colleges met de vraag of zij bereid zijn in te stemmen met het gevalideerde voorstel en dat voorstel met een positief advies voor te leggen aan hun raden. Nadat wij besluiten van beide raden hebben ontvangen zullen wij uw staten een voorstel doen voor de vervolgstappen.

In het onverhoopte geval dat tussen Nissewaard en Hellevoetsluis geen overeenstemming kan worden bereikt is een besluit van Provinciale Staten aan de orde om al dan niet gebruik te maken van de bevoegdheid van Provinciale Staten om te besluiten tot een grenscorrectie tussen beide gemeenten (artikel 3, tweede lid, onder b, van de Wet algemene regels herindeling).

Vooruitlopend daarop benadrukken wij dat onze inzet altijd is geweest om te komen tot een oplossing waarbij de belangen van de betrokken burgers en bedrijven enerzijds en de financiële en bestuurlijke verhoudingen met en tussen beide gemeenten anderzijds zorgvuldig moeten worden gewogen.

De belangen van de 1.164 inwoners van kern Oudenhorn zijn gelet op de het gehouden draagvlakonderzoek en het pleidooi van de Stichting Hoomse Hoofden Oudenhorn ermee gediend als deze kern overgaat van Nissewaard naar Hellevoetsluis. Dit gelet op de voorgeschiedenis en de expliciete aandacht hiervoor bij de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot samenvoeging van Spijkenisse en Bernisse.

Wij hechten ook veel belang aan goede bestuurlijke verhoudingen tussen de vier gemeenten op Voorne-Putten. Die goede verhoudingen en samenwerking tussen de gemeenten in dit deel van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag zijn noodzakelijk om adequaat uitvoering te kunnen geven aan de regionale opgaven op dit eiland zoals onder meer blijkt uit de Strategische Agenda Voorne-Putten, het Economisch Profiel Voorne-Putten en het programma van de Economic Board Voorne-Putten.

In onze brief aan de gemeenteraad van Nissewaard over financieel toezicht begroting 2017 hebben wij belangrijke onzekerheden en risico's in de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 onder de aandacht gebracht. Wij geven daarbij aan dat wij als gevolg van deze risico's en onzekerheden grote zorgen hebben over de bestendigheid van de financiële positie van Nissewaard. Mocht de overgang van Oudendoorn naar Hellevoetsluis nadelig uitpakken voor Nissewaard dan zal dit bijdragen aan de aanzienlijke opgaven waar Nissewaard al voor staat. De daadwerkelijke oorzaak van de financiële problemen liggen echter elders binnen Nissewaard.

Tot slot zullen wij nadat wij uw reactie hebben vernomen de Stichting Hoornse Hoofden Oudendoorn over de uitkomsten informeren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Afschrift aan:

- Gemeenteraden en Burgemeester en Wethouders van Nissewaard en Hellevoetsluis,
- Stichting Hoornse Hoofden Oudendoorn